
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 No. 1478

Gorchymyn Parth Arddangos Morlais 2021

RHAN 1

Rhagarweiniol

Enwi a Chychwyn

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Parth Arddangos Morlais 2021 a daw i rym ar 22 Rhagfyr 2021.

Dehongli

2.—(1) Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr “Deddf 1961” yw Deddf Digollediad Tir 1961(1);

ystyr “Deddf 1965” yw Deddf Prynu Gorfodol 1965(2);

ystyr “Deddf 1980” yw Deddf Priffyrdd 1980(3);

ystyr “Deddf 1981” yw Deddf Prynu Gorfodol (Datganiadau Breinio) 1981(4);

ystyr “Deddf 1990” yw Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990(5);

ystyr “Deddf 1991” yw Deddf Ffyrdd Newydd a Gweithfeydd Stryd 1991(6);

ystyr “Deddf 2004” yw Deddf Ynni 2004(7);

ystyr “Deddf 2009” yw Deddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009(8);

ystyr “Rheoliadau 2007” yw Rheoliadau Trydan (Gorsafoedd Cynhyrchu Alltraeth) (Parthau Diogelwch) (Gweithdrefnau Gwneud Cais a Rheoli Mynediad) 2007(9);

mae “cyfeiriad” yn cynnwys unrhyw nifer o gyfeiriadau a ddefnyddir at ddibenion darlledu electronig;

ystyr “ardal araeau” yw'r rhan honno o derfynau Gorchymyn ar y môr a sefydlwyd fel ardal yr araeau yn Rhan 3 o Atodlen 1 y caniateir adeiladu, gweithredu, cynnal a chadw, ailbweru a datgomisiynu Gwaith Rhif 1 oddi mewn iddi;

ystyr “gweithfeydd awdurdodedig” yw'r gweithfeydd rhestredig a nodwyd yn Rhan 1 o Atodlen 1 ac unrhyw weithfeydd a awdurdodir gan y Gorchymyn hwn, gan gynnwys y gweithfeydd pellach a nodwyd yn Rhan 2 o Atodlen 1;

(1) 1961 p. 33.

(2) 1965 p. 56

(3) 1980 p. 66.

(4) 1981 p. 66.

(5) 1990 p. 8.

(6) 1991 p. 22.

(7) 2004 p. 20.

(8) 2009 p. 23.

(9) O.S. 2007/1948, a ddiwygiwyd (mewn perthynas â Chymru) gan OS 2019/293.

mae “adeilad” yn cynnwys unrhyw strwythur neu unrhyw ran o adeilad neu strwythur; ystyr “cyfeirlyfr” yw'r cyfeirlyfr a ardystiwyd gan Weinidogion Cymru fel y cyfeirlyfr at ddibenion y Gorchymyn hwn;

ystyr “diogelu ceblau” yw diogelu unrhyw geblau sy'n ffurfio rhan o'r gweithfeydd awdurdodedig a chaiff gynnwys bagiau o greigiau, matrisau congrid, cyfnewid cerrig dros ffosydd agored wedi'u torri a chwndid neu bibell a all gynnwys tiwb J neu fesur diogelu pibellau hollt cyffelyb;

mae i “cerbyttfordd” yr un ystyr â “carriageway” yn Neddf 1980;

ystyr “cychwyn” yw dechrau cyflawni unrhyw weithrediad perthnasol (fel y'i diffiniwyd yn adran 56(4) o Ddeddf 1990) sy'n ffurfio rhan o'r gweithfeydd awdurdodedig naill ai ar y tir neu ar y môr heblaw am weithrediadau sy'n cynnwys gwaith dymchwel, ymchwiliadau at ddiben asesu amodau'r ddaear neu wely'r môr, ymchwiliadau archaeolegol, codi unrhyw ddull dros dro o amgáu ac arddangos hysbysiadau neu hysbysebion dros dro; a rhaid dehongli “cychwyn” yn unol â hynny;

ystyr “ceblau cyfathrebu” yw ceblau ffôn a/neu geblau ffeibr optig ar gyfer cyfathrebu'n electronig;

ystyr “datgomisiynu” yw datgomisiynu'r gweithfeydd awdurdodedig (neu unrhyw ran ohonynt) ar ddiwedd eu hoes weithredol ond ni fydd yn cynnwys ailberu;

ystyr “strategaeth gwella bioamrywiaeth forol fanwl” yw strategaeth gwella bioamrywiaeth forol sy'n unol â'r strategaeth gwella bioamrywiaeth forol ac sy'n disgrifio unrhyw fesurau gwella amrywiaeth arfaethedig i'w cyflwyno fel rhan o adeiladu neu ailberu dyfeisiau llanwol, hybiau gweithredol neu osod ceblau y mae'n ymwneud â hwy;

ystyr “protocol ar ddefnyddio dyfeisiau” yw datganiad sy'n nodi—

- (a) mewn cysylltiad â dyfeisiau llanwol a hybiau gweithredol sy'n codi o'r wyneb yn yr ardaloedd cyfyngedig a gweddill ardal yr araeau fanylion sy'n cynnwys dimensiynau'r dyfeisiau llanwol neu'r hybiau gweithredol y mae'r ymgymwr yn bwriadu eu hadeiladu neu eu hailberu ac asesiad morwedd, tirwedd a gweledol a gynhelir yn unol â'r fethodoleg asesu ar gyfer y datganiad amgylcheddol neu unrhyw ganllawiau arferion gorau a gyhoeddir wedi hynny ar y dyfeisiau llanwol neu'r hybiau gweithredol arfaethedig a fydd yn cynnwys asesiad o effaith gronol y dyfeisiau llanwol a'r hybiau gweithredol arfaethedig a/neu y rhoddwyd cydsyniad iddynt (yn unol â protocol ar ddefnyddio dyfeisiau cymeradwy) ar adeg ei baratoi, a/neu
- (b) mewn perthynas â dyfeisiau llanwol neu hybiau gweithredol o dan yr wyneb yn yr ardal gyfyngedig – UKC 8m gyda lle clirio arfaethedig o dan y cêl o lai nag 8m fanylion am y ddyfais lanwol neu'r hwb gweithredol i'w (d)defnyddio, a/neu
- (c) mewn perthynas â dyfeisiau llanwol neu hybiau gweithredol o dan y wyneb yn yr ardal gyfyngedig UKC 20m gyda lle clirio arfaethedig o dan y cêl o lai nag 20m fanylion am y ddyfais lanwol neu'r hwb gweithredol i'w (d)defnyddio ac ym mhob achos bydd yn gyson â'r asesiad risg mordwyol wedi'i ddiweddarau ar gyfer y gwaith llanwol perthnasol;

ystyr “Cyfarwyddeb AEA” yw Cyfarwyddeb 2011/92/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 13 Rhagfyr 2011 fel y'i diwygiwyd gan Gyfarwyddeb 2014/52/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 16 Ebrill 2014 ar asesu effeithiau prosiectau cyhoeddus a phreifat penodol ar yr amgylchedd(10);

ystyr “darlledu electronig” yw cyfathrebiad a ddarlledir—

- (d) drwy rwydwaith cyfathrebu electronig, neu
- (e) drwy fodd arall ond ar ffurf electronig;

ystyr “datganiad amgylcheddol” yw'r datganiad amgylcheddol a gyflwynir ar y cyd â'r cais am y Gorchymyn hwn fel yr ychwanegir ato neu fel y'i diwygir gan y wybodaeth amgylcheddol bellach a gyflwynir i gefnogi'r cais ac fel y'i hardystir ynghyd â'r datganiad amgylcheddol gan Weinidogion Cymru at ddibenion y Gorchymyn hwn;

ystyr “dogfen gyfatebol” yw dogfen a restrir yng nghlofn 1 o Ran 4 o Atodlen 1 y mae ei chynnwys hefyd yn ddarostyngedig i amod ar unrhyw drwydded forol a roddir ar gyfer gweithfeydd llanwol;

ystyr “safle Ewropeaidd” yw safle Ewropeaidd fel y'i diffiniwyd yn Rheoliad 8 o Reoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017(11);

ystyr “coridor ceblau allforio” yw'r rhan o derfynau'r Gorchymyn ar y môr a sefydlwyd fel y coridor ceblau allforio yn Rhan 3 o Atodlen 1;

mae i “troetffordd” yr un ystyr â “footway” yn Neddf 1980;

mae i “priffordd” ac “awdurdod priffyrdd” yr un ystyr â “highway” a “highway authority” yn Neddf 1980;

ystyr “terfynau'r gwyro” yw terfynau'r gwyro ar gyfer y gweithfeydd ar y tir a ddangosir ar blaniau'r tir;

ystyr “terfynau tir sydd i'w gaffael neu i'w ddefnyddio” yw'r tir a ddangosir ar blaniau'r tir; mae “cynnal a chadw” yn cynnwys archwilio, atgyweirio, adnewyddu, cyfnewid, addasu, newid ac mae hefyd yn cynnwys, mewn perthynas â rhan gyfansoddol o waith ond nid y gwaith cyfan, waredu, clirio, adnewyddu, ailadeiladu, dymchwel, cyfnewid a gwella unrhyw ran o'r gweithfeydd awdurdodedig, ond nid yw'n cynnwys unrhyw weithgarwch (heblaw gweithgarwch a awdurdodir gan neu o dan y Gorchymyn hwn) sydd o fewn dosbarth a restrir yn Atodiad I i'r Gyfarwydddeb AEA neu mewn dosbarth a restrir yn Atodiad II i'r Gyfarwydddeb AEA ac, oherwydd ei faint neu ei leoliad, sy'n debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd ac nad yw wedi cael ei ystyried na'i asesu yn y datganiad amgylcheddol a rhaid dehongli “cynnal a chadw” yn unol â hynny;

ystyr “MW” yw megawatiau;

ystyr “Cyfoeth Naturiol Cymru” yw Corff Adnoddau Naturiol Cymru;

ystyr “terfynau'r Gorchymyn ar y môr” yw'r terfynau y caiff y gweithfeydd llanwol eu hadeiladu, eu gweithredu, eu cynnal a'u cadw, eu hailberu a'u datgomisiynu oddi mewn iddynt a ddangosir ar blaniau'r gweithfeydd alltraeth;

ystyr “planiau'r gweithfeydd alltraeth” mewn perthynas â'r gweithfeydd llanwol yw'r planiau a baratoir yn unol â rheol 12(1)(a) o Reolau Trafnidiaeth a Gweithfeydd (Gweithdrefn Ceisiadau a Gwrthwynebiadau) (Cymru a Lloegr) 2006 ac a ardystir gan Weinidogion Cymru fel planiau'r gweithfeydd alltraeth at ddibenion y Gorchymyn hwn;

ystyr “terfynau'r Gorchymyn ar y tir” yw terfynau'r gwyro a therfynau tir sydd i'w gaffael neu i'w ddefnyddio at gyfer y gweithfeydd ar y môr fel y'u dangosir ar blaniau'r tir;

ystyr “planiau'r tir” yw'r planiau a baratoir yn unol â rheol 12(1)(a) a rheol 12(5) o Reolau Trafnidiaeth a Gweithfeydd (Gweithdrefn Ceisiadau a Gwrthwynebiadau) (Cymru a Lloegr) 2006 ac a ardystir gan Weinidogion Cymru fel planiau'r tir at ddibenion y Gorchymyn hwn;

ystyr “gweithfeydd ar y tir” yw cymaint o'r gweithfeydd awdurdodedig ag sy'n gorwedd tua'r tir o ddistyll cymedrig y gorllanw;

ystyr “hwb gweithredol” yw hwb ar gyfer casglu a chyfuno trydan a gynhyrchir gan nifer o ddyfeisiau llanwol sy'n cynnwys rhan o Waith Rhif 1;

ystyr “strategaeth gwella bioamrywiaeth forol amlinellol” yw’r ddogfen a ardystiwyd fel y strategaeth gwella bioamrywiaeth forol amlinellol gan Weinidogion Cymru at ddibenion y Gorchymyn hwn neu unrhyw strategaeth gwella bioamrywiaeth forol amlinellol sydd wedi’i diweddarau neu wedi’i diwygio ag a gymeradwyir gan Weinidogion Cymru neu Cyfoeth Naturiol Cymru yn unol â thelerau unrhyw drwydded forol y gellir ei rhoi ar gyfer y gweithfeydd llanwol;

mae i “perchennog”, mewn perthynas â thir, yr un ystyr ag “owner” yn Neddf Caffael Tir 1981(12);

ystyr “paramedrau’r prosiect” yw’r paramedrau ar gyfer y gweithfeydd awdurdodedig fel y’u nodwyd yn nhablau 4-21 i 4-30 o’r bennod 4 ddiwygiedig o’r wybodaeth amgylcheddol wedi’i diweddarau sy’n rhan o’r datganiad amgylcheddol ac sy’n dwyn cyfeirnod dogfen MOR-RHDHV-DOC-0004 fersiwn F4.0 dyddiedig Hydref 2019;

ystyr “ailberu” yw cyfnwid dyfais lanwol bresennol â dyfais lanwol wahanol yn yr un lleoliad neu mewn lleoliad gwahanol a all gynnwys—

- (a) tynnu ymaith ddyfeisiau llanwol, hybiau cysylltiedig, ceblau rhwng araeau a chyfarpar monitro sy’n cynnwys y rhan honno o Waith Rhif 1 ag sy’n cael ei hailberu; ac
- (b) adeiladu dyfeisiau llanwol, hybiau cysylltiedig, ceblau rhwng araeau a chyfarpar monitro newydd a gweithfeydd awdurdodedig eraill gyda Gwaith Rhif 1 ynghyd ag unrhyw weithfeydd cysylltiedig a nodir yn Rhan 2 o Atodlen 1;

ond nid yw’n cynnwys unrhyw weithgarwch (heblaw gweithgarwch a awdurdodir gan neu o dan y Gorchymyn hwn) sydd o fewn dosbarth a restrir yn Atodiad I i’r Gyfarwyddeb AEA neu mewn dosbarth a restrir yn Atodiad II i’r Gyfarwyddeb AEA ac, oherwydd ei faint neu ei leoliad, sy’n debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd ac nad yw wedi cael ei ystyried na’i asesu yn y datganiad amgylcheddol a rhaid dehongli “ailberu” yn unol â hynny;

ystyr “plan ardal gyfyngedig” yw’r plan a nodir â ‘Plan yr Ardal Gyfyngedig’ ac sy’n dwyn y cyfeirnod PB5034-ES-004-005 Rev 05 ac a ardystir gan Weinidogion Cymru fel plan yr ardal gyfyngedig at ddibenion y Gorchymyn hwn;

ystyr “ardal gyfyngedig – gogleddol” yw’r rhan honno o ardal yr araeau a sefydlwyd fel yr ardal gyfyngedig – gogleddol, yn Rhan 3 o Atodlen 1 ac a ddangosir mewn lliw aur ar Blau yr Ardal Gyfyngedig;

ystyr “ardal gyfyngedig - UKC 8m” yw’r rhan o ardal yr araeau a sefydlwyd fel yr ardal gyfyngedig UKC 8m yn Rhan 3 o Atodlen 1 ac a ddangosir mewn lliw glas ar Blau yr Ardal Gyfyngedig;

ystyr “ardal gyfyngedig – UKC 20m” yw’r rhan o’r ardal a sefydlwyd fel yr ardal gyfyngedig – UKC 20m yn Rhan 3 o Atodlen 1 ac a ddangosir mewn lliw porffor ar Blau yr Ardal Gyfyngedig;

ystyr “ardaloedd cyfyngedig” yw’r ardal gyfyngedig – gogleddol yr ardal gyfyngedig – UKC 8m a’r ardal gyfyngedig – UKC 20m;

ystyr “yr Ysgrifennydd Gwladol” yw’r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol neu ei olynydd o ran swyddogaeth sydd â phwerau i sicrhau datgomisiynu gosodiadau ynni adnewyddadwy alltraeth yn unol â Deddf 2004;

ystyr “y trawsluniau” yw’r trawsluniau a baratoir yn unol â rheol 12(3) o Reolau Trafnidiaeth a Gweithfeydd (Gweithdrefn Ceisiadau a Gwrthwynebiadau) (Cymru a Lloegr) 2006 ac a ardystiwyd gan Weinidogion Cymru fel y trawsluniau at ddibenion y Gorchymyn hwn;

mae “stryd” yn cynnwys rhan o stryd;

(12) 1981 p. 67. Y diffiniad o “perchennog” fel y’i diwygiwyd gan baragraff 9 o Atodlen 15 i Ddeddf Cynllunio a Digolledu 1991 (p. 34). Mae diwygiadau eraill i adran 7 nad ydynt yn berthnasol i’r Gorchymyn hwn.

mae i “awdurdod strydoedd”, mewn perthynas â stryd, yr yn ystyr â “street authority” yn Rhan 3 o Ddeddf 1991;

ystyr “dyfais llanwol” yw generadur ynni'r llanw ar wahân sy'n cynnwys trawsnewidiwr/trawsnewidwr ynni'r llanw, sylfeini a strwythurau ategol;

ystyr “trawsnewidiwr ynni'r llanw” yw'r rhan honno o ddyfais llanwol sy'n trawsnewid ynni cinetig a phosibl a geir o fewn dŵr llanwol symudol yn drydan;

ystyr “gweithfeydd llanwol” yw cymaint o'r gweithfeydd awdurdodedig ag sy'n gorwedd tua'r môr o benllanw cymedrig y gorllanw neu unrhyw ran neu rannau ohonynt a byddant yn cynnwys unrhyw gyfryw weithfeydd ag sydd wedi cael eu hailbweru ac mewn perthynas ag erthygl 21 (diogelwch mordwyo) ac maent yn cynnwys unrhyw weithfeydd carthu, boed hynny yn unol ag erthygl 16 (pŵer i garthu) neu fel arall;

ystyr “y tribiwnlys” yw Siambr Diroedd yr Uwch Dribiwnlys;

ystyr “Trinity House” yw Corporation of Trinity House o Deptford Strond;

ystyr “ymgymerwr” mewn perthynas ag adeiladu, cynnal a chadw, ailbweru a datgomisiynu'r gweithfeydd awdurdodedig yw Menter Môn Morlais Cyfyngedig neu'r cyfryw gwmi arall y trosglwyddir buddiant y Gorchymyn iddo yn unol ag erthygl 6(1) ac mewn perthynas â'r gweithfeydd llanwol mae'n cynnwys unrhyw berson y mae rhan o'r gweithfeydd llanwol neu derfynau'r Gorchymyn ar y môr wedi cael ei phrydlesu iddo yn unol ag erthygl 6(2);

ystyr “asesiad risg mordwyol wedi'i ddiweddarau” yw asesiad risg mordwyol wedi'i ddiweddarau ar gyfer pob cam perthnasol o bob gwaith llanwol a wneir yn unol â methodoleg ac argymhellion Asiantaeth y Môr a Gwylwyr y Glannau a nodir yn MGN654 ‘Offshore Renewable Energy Installations (OREIs) – Guidance on UK Navigational Practice, Safety and Emergency Response’ a'i atodiadau neu ddiweddariadau dilynol ac ystyried lleoliad a nodweddion y gweithfeydd llanwol y cynigir y dylid eu defnyddio, y dull o adeiladu, angori goleuadau a gynigir, gweithredu ac unrhyw ofynion cynnal a chadw cysylltiedig neu ddulliau ailbweru neu ddatgomisiynu (fel y bo'n gymwys) ac asesiad o effeithiau cronol y cynigion gyda gweithfeydd llanwol a ddefnyddiwyd yn flaenorol a bydd yn cynnwys graddau unrhyw barth diogelwch arfaethedig i wneud cais amdano yn unol ag erthygl 43;

mae “cwrs dŵr” yn cynnwys pob afon, ffrwd, ffos, draen camlas, toriad, cwlfer, clawdd, llifddor, carthffos a thramwy y mae dŵr yn llifo drwyddi neu drwyddo ac eithrio carthffos neu ddraen gyhoeddus.

(2) Mae cyfeiriadau yn y Gorchymyn hwn i hawliau dros dir yn cynnwys cyfeiriadau at hawliau i wneud, neu i osod a chynnal a chadw, unrhyw beth yn y tir, arno neu oddi tano neu yn yr awyr uwchlaw ei wyneb.

(3) Dehonglir unrhyw bellteroedd, cyfeiriadau a hydroedd a nodir yn y disgrifiad o'r gweithfeydd awdurdodedig neu mewn unrhyw ddisgrifiad o bwerau neu diroedd fel pe bai'r geiriau “neu fwy neu lai” wedi'u mewnosod ar ôl pob cyfryw bellter, cyfeiriad a hyd, a thybir bod pellteroedd rhwng pwyntiau ar waith awdurdodedig wedi'u mesur ar hyd y gwaith awdurdodedig.